

РІШЕННЯ
РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ
ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Здобувач ступеня доктора філософії ЛИСКА Павло, 1988 року народження, громадянин України,

освіта вища: закінчив у 2010 році Національну юридичну академію України імені Ярослава Мудрого, за спеціальністю «Правознавство»,

аспірант Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, здійснює індивідуальну адвокатську діяльність, працює на посаді юриста ТОВ «Діджитал Команд»,

виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Облік і оподаткування» 071 «Облік і оподаткування».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 64.055.087, утворена наказом Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця від «25» червня 2026 року № 230, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради –

Тетяни ВЛАСЕНКО, доктора економічних наук, професора, завідувачки кафедри економіки підприємства та організації бізнесу, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця.

Рецензентів –

Тетяни БЛИЗНЮК, доктора економічних наук, професора, завідувачки кафедри креативного менеджменту і дизайну, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця;

Олени ДРУГОВОЇ, доктора економічних наук, доцента, професора кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця.

Офіційних опонентів –

Наталі ЄРІШОВОЇ, доктора економічних наук, професора, професора кафедри обліку і фінансів, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»;

Ганни МОСКАЛЮК, кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри менеджменту організацій, Одеський національний економічний університет,

на засіданні «27» серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» Павлу ЛИСЦІ на підставі публічного захисту дисертації «Розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування».

Дисертацію виконано у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця, Міністерство освіти і науки України, м. Харків.

Науковий керівник – Оксана ПИСАРЧУК, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і бізнес-консалтингу, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, в якому містяться нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, присвячених узагальненню теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій щодо розвитку обліково-аналітичного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю. У дисертації проведено дослідження концептуальних засад корпоративної соціальної відповідальності як об'єкта обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством, визначено сутність та зміст корпоративної соціальної відповідальності та її елементів, розвинено модель формування корпоративної соціальної відповідальності, із врахуванням взаємозв'язку із концепцією сталого розвитку. Розвинений теоретико-методичний підхід до формування системи обліково-аналітичного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю, розвинено її структуру у контексті забезпечення реалізації функцій управління. Розроблено тривимірну матричну модель класифікації корпоративних соціально відповідальних витрат за функціональним призначенням, елементами та характером. Сформовано систему облікових номенклатур та багатокритеріальну модель ідентифікації об'єктів обліку корпоративної соціальної відповідальності для розмежування витрат, інвестицій та активів соціального характеру, а також розроблено робочий план рахунків з деталізованою системою їх кореспонденції для відображення господарських операцій в обліку. Розроблено методичний підхід до аналітичного моніторингу корпоративної соціальної відповідальності на основі стейкхолдерсько-орієнтованого підходу з використанням системи ключових показників результативності. Запропоновано оцінювання рівня розвитку корпоративної соціальної відповідальності підприємств на основі

розрахунку інтегрального показника. Розвинено теоретичні, методичні та практичні аспекти формування системи документального забезпечення соціально відповідальної діяльності підприємства, зокрема удосконалено формат Звіту про управління, що має істотне значення для галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Здобувач має 16 наукових публікацій за темою дисертації, з них 8 наукових публікацій відповідають вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із змінами):

1. Лиска П. О. Управління корпоративною соціальною відповідальністю підприємства як фактор сталого розвитку. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54.

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2817/2737>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-89>

2. Лиска П. О. Корпоративна соціальна відповідальність: світовий та український досвід, шляхи глобальної імплементації. *Сталий розвиток економіки*. 2024. №1 (48). С. 331-338.

URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/922/883>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-48-45>

3. Лиска П. О. Розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю. *Сталий розвиток економіки*. 2024. №3 (50). С. 236-243.

URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1025/981>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-35>

4. Лиска П. О. Теоретичні аспекти формування системи обліку корпоративної соціальної відповідальності. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. №3 (9). С. 175–180.

URL: <https://ujae.org.ua/teoretychni-aspekty-formuvannya-systemy-obliku-korporativnoyi-sotsialnoyi-vidpovidalnosti/>

DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-3-30>

5. Лиска П. О. Оцінювання ефективності політики корпоративної соціальної відповідальності. *Економіка та суспільство*. 2024. № 69.

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5114/5060>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-21>

6. Собакар М. В., Лиска П. О. Методичний підхід до удосконалення облікового забезпечення управління витратами та результатами корпоративної соціальної відповідальності підприємств. *Економіка та суспільство*. 2025. № 78.

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6494/6434>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-41>

7. Писарчук О.В., Лиска П.О. Формування моделі інформаційного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю підприємства. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2026. № 2(23). С. 3-11.

URL: <https://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/953/918>

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.23-1>

8. Писарчук О.В., Лиска П.О. Методичний підхід до формування аналітичного моніторингу корпоративної соціальної відповідальності як інструменту стратегічного управління підприємством. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2026. №1. С. 238 – 244.

URL: <https://ujae.org.ua/en/methodical-approach-to-the-analytical-monitoring-formation-of-corporate-social-responsibility-as-a-tool-for-enterprise-strategic-management/>

DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2026-1-43>

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Офіційний опонент Наталя Юріївна ЄРШОВА, доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. В процесі розкриття результатів анкетування стейкхолдерів (підрозділ 2.2), на основі якого сформовано систему показників оцінки КСВ, не наведено деталізованої інформації про територіальну та галузеву структуру вибірки, а також критерії відбору респондентів у розрізі окремих груп стейкхолдерів, що ускладнює оцінку репрезентативності визначених інформаційних пріоритетів, особливо для нечисленних, але вагомих для КСВ груп (зокрема інвесторів і державних органів).

2. Запропонований робочий план рахунків (табл. 3.2) передбачає введення нових аналітичних субрахунків до чинних синтетичних рахунків. Зважаючи на

те, що частина зазначених позицій вже використовується в чинному Плані рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування, доцільним було б навести більш розгорнуто принципи їх використання та обґрунтування відсутності конфлікту запропонованої нумерації з наявними обліковими позиціями.

3. Доцільним було б більш детальне розкриття тривимірного матричного кодування корпоративних соціально відповідальних витрат.. Запропонована система кодування рахунку 949.X.Y.V (рис. 3.1) є логічною і послідовною, проте в роботі автором наведено лише один розшифрований приклад коду (949.3.2.1 «трудові практики – оплата праці – прями»). Демонстрація ще кількох прикладів декодування, зокрема з інших напрямів КСВ (наприклад, з екологічної чи управлінської сфери) сприяло б кращому розумінню практичної реалізації запропонованого принципу кодування.

4. Автор зазначає (с. 193), що розроблена базова система з 42-ох показників оцінки КСВ «переважно орієнтована на середні та великі виробничі підприємства», водночас практична апробація проведена лише для адаптованої методики на трьох малих невиробничих підприємствах (підрозділ 3.2, табл. 3.11–3.15). Доцільно було б здійснити емпіричну перевірку також і основної методики на підприємстві з первинно заявленого цільового сегменту (середнє чи велике виробниче підприємство). Це розширило б можливість розуміння та оцінки практичного застосування повної системи показників для оцінки інтегрального показника КСВ.

5. Запропонований автором механізм переходу «витрати - інвестиції - активи» (рис. 3.4, табл. 3.3, табл. 3.4) обґрунтовано, розкрито послідовно й логічно. Водночас необхідно було детальніше розкрити питання того, як саме перекваліфікація операції, визнаної витратою в одному звітному періоді, а у іншому – активом, узгоджується з вимогами НП(С)БО щодо змін в оціночних судженнях та змін облікового статусу об'єкта обліку.

Офіційний опонент Ганна Олександрівна МОСКАЛЮК, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту організацій Одеського національного економічного університету, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. Автором запропоновано методичний підхід до аналітичного моніторингу корпоративної соціальної відповідальності на основі стейкхолдерсько-орієнтованого підходу та інтегрального оцінювання. Водночас у роботі доцільно було б більш детально розкрити методичні аспекти

визначення вагових коефіцієнтів окремих груп показників та обґрунтувати можливість їх адаптації залежно від галузевої специфіки підприємств. Деталізація цього аспекту дозволила б посилити методичну обґрунтованість запропонованого підходу та розширити можливості його адаптації до різних умов функціонування підприємств.

2. У дисертації запропоновано стейкхолдерсько-орієнтований підхід до аналізу, оцінювання та звітування про корпоративну соціальну відповідальність. Водночас залишилося недостатньо розкритим питання щодо можливих змін інформаційних пріоритетів окремих груп стейкхолдерів залежно від стадії життєвого циклу підприємства, змін зовнішнього середовища тощо. Розкриття цього аспекту та представлення механізму визначення та врахування змін інформаційних запитів могло б посилити практичну значущість запропонованої методики.

3. Позитивно оцінюючи запропоновану автором систему документального забезпечення операцій щодо реалізації корпоративної соціальної відповідальності, варто зазначити, що питання універсальності запропонованої системи документального забезпечення потребує додаткового розкриття. У роботі система представлена як комплексне рішення, однак недостатньо уваги приділено особливостям її адаптації до підприємств різних масштабів діяльності. Більш детальне представлення підходів адаптації запропонованої системи до специфіки малих, середніх і великих підприємств дозволило б посилити практичну значущість дисертаційного дослідження та сприяло б ширшому впровадженню його результатів.

4. Підхід до розробки робочого плану рахунків щодо обліку об'єктів корпоративної соціальної відповідальності розкритий переважно через окремі приклади кодування рахунків та опис концептуальних засад його формування (рис. 3.3, табл. 3.2, с. 168-171). Однак, це обмежує можливості повного розкриття структури запропонованої моделі. Представлення повного робочого плану рахунків із деталізацією синтетичних, аналітичних та позабалансових рахунків дозволило б більш повно продемонструвати авторський підхід, посилити б методичну завершеність дослідження та сприяло подальшому практичному використанню на підприємствах.

5. У роботі запропоновано загальний підхід до оцінювання впливу корпоративної соціальної відповідальності на фінансові результати діяльності підприємства на основі кореляційно-регресійних моделей як елементу системи аналітичного моніторингу (розділ 3.2). Перспективним напрямом розвитку цього результату є проведення практичної апробації запропонованого підходу

на основі даних конкретних підприємств, що дозволило б емпірично оцінити вплив окремих складових КСВ на фінансові результати діяльності.

Рецензент Тетяна Павлівна БЛИЗНЮК, доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри креативного менеджменту і дизайну Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. Апробація розрахунку інтегрального показника КСВ для трьох підприємств (табл. 3.13–3.15) виконана на основі даних за один звітний період (2025 р.), що є достатнім для демонстрації практичного застосування запропонованої методики. Водночас, оскільки сам автор наголошує на перевагах динамічного підходу до оцінки КРІ порівняно зі статичним (с. 189) значний інтерес становила б оцінка запропонованого інтегрального показника у динаміці, разом із розкриттям управлінських рішень, що були б доцільними.

2. Запропонований інтегральний показник оцінювання корпоративної соціальної відповідальності є одним із вагомих результатів дослідження. Водночас доцільним було б більш детально охарактеризувати вплив зміни вагових коефіцієнтів окремих складових на кінцеві результати інтегрального оцінювання, а також процедуру та періодичність їх перегляду.

3. Запропонована концептуальна модель КСВ виокремлює управлінську складову як самостійний елемент поряд з економічною, соціальною та екологічною, тоді як інноваційність трактується як наскрізна, а не окрема характеристика. Доцільно було б більш детально пояснити таке рішення, адже управлінські аспекти (такі як прозорість, антикорупційна політика) також самопронизують усі інші сфери діяльності підприємства.

4. Позитивно оцінюючи запропоновану систему документального забезпечення корпоративної соціальної відповідальності, варто зазначити, що її практичне використання також потребує адаптації залежно від масштабів діяльності підприємства та рівня розвитку його інформаційної системи. Виходячи з цього, доцільно було б визначити мінімальний перелік документів, необхідний для підприємств малого бізнесу, що розширило б можливості впровадження запропонованих рекомендацій.

5. Автором запропоновано удосконалену систему документального забезпечення управління у сфері корпоративної соціальної відповідальності. Разом із тим, не зовсім розкритим залишилось питання подальшого використання сформованої інформації у процесі стратегічного планування соціально відповідальної діяльності підприємства. Більш детальне висвітлення

механізму інтеграції результатів нефінансової звітності до системи стратегічного управління підприємством дозволило б краще розкрити можливості практичної апробації запропонованих розробок.

Рецензент Олена Сергіївна ДРУГОВА, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. Автором представлено застосування методів аналізу ієрархій та нормалізації показників для оцінювання інтегрального рівня КСВ (підрозділ 3.2), що дозволяє встановити вагові співвідношення між показниками. Водночас доцільною була б деталізація обґрунтування вибору еталонних граничних значень показників, їх залежності від особливостей діяльності підприємства, а також уточнення рівня стійкості отриманого інтегрального показника до можливої зміни цих значень. Це могло б посилити можливості практичного впровадження запропонованого підходу.

2. Практична апробація розробленої методики інтегрального оцінювання КСВ (табл. 3.13-3.15) демонструє результати оцінки трьох підприємств із середнім та високим рівнем розвитку КСВ. Для посилення можливостей апробації методики у практичній діяльності підприємств бажаним було б продемонструвати процедуру використання отриманих результатів для прийняття управлінських рішень та можливі варіанти таких рішень.

3. Розроблена багатокритеріальна модель ідентифікації об'єктів обліку КСВ (табл. 3.3 та рис. 3.4) встановлює критерії оцінки та порогові значення для розмежування витрат, інвестицій та активів. Однак, бажано було б розкрити організаційні деталі такої процедури ідентифікації об'єктів обліку: кількість експертів, вимоги до експертів, спосіб аналізу узгодженості експертних оцінок.

4. Запропонована система КРІ для оцінки КСВ інтегрує як суто облікові та фінансові показники, так і такі, що за своєю природою є управлінськими, екологічними чи кадровими. Для кращого розуміння архітектури запропонованої системи аналітичного моніторингу та інформаційних потоків, доцільно було б чіткіше розмежувати, які саме показники формуються безпосередньо на основі даних системи бухгалтерського обліку, а які запозичуються з суміжних інформаційних систем підприємства.

5. Автором обґрунтовано необхідність інтеграції корпоративної соціальної відповідальності до системи управління підприємством. Разом із тим, більше детального розкриття потребують питання практичної взаємодії

запропонованої системи обліково-аналітичного забезпечення управління КСВ із процесами стратегічного планування та управління на підприємствах. Більш детальний опис механізму такої інтеграції дозволив би краще визначити місце запропонованої системи у загальній архітектурі управління підприємством.

Голова спеціалізованої вченої ради Тетяна Анатоліївна ВЛАСЕНКО, доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри економіки підприємства та організації бізнесу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, надала позитивний відгук без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 64.055.087 присуджує Павлу ЛИСЦІ ступінь доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

(підпис)

Тетяна ВЛАСЕНКО
(власне ім'я та прізвище)